

แบบรายงานการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน
หน่วยงาน ศูนย์วิทยบริการ สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๑. ข้อมูลส่วนบุคคล

ชื่อ-สกุล ว่าที่ร.ต.หญิงนิธิมา แก้วมณี

ตำแหน่ง บรรณารักษ์

กลุ่มบุคลากร สายวิชาการ

สายสนับสนุนวิชาการ

๒. หัวข้อหรือเรื่องที่จะเข้าร่วมประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

หอสมุด มข. ร่วมกับหอสมุดทั่วประเทศเสวนาออนไลน์ Virtual Forum : Library Services Through COVID-19 “Challenges and Opportunities for Library”

๓. วิทยากรในการประชุม

๑. รศ.ดร.อมร เพชรสม ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒. รศ.ดร.ปัญญาธิ์ งามศรีตระกูล ผู้อำนวยการสำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
๓. ดร.รุจเรขา วิทยายุทธภูมิ อดีตรองผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล
๔. นางวนิดา ศรีทองคำ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
๕. นางสาววราภรณ์ พัฒนเกียรติพงศ์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๖. ผศ.เอกรินทร์ ยลระบิล ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
๗. ดร.มลิวัดย์ ประดิษฐ์ธีระ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต
๘. รศ.ดร.วนิดา แก่นอากาศ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้ดำเนินรายการ

๔. สถาบันหรือหน่วยงานที่จัดสัมมนา

ผู้บริหาร บุคลากร หอสมุดจากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศไทยเข้าร่วมมากกว่า 800 คน ซึ่งการเสวนาออนไลน์ในครั้งนี้ดำเนินการเสวนาผ่าน Zoom Premium ซึ่งสามารถรองรับผู้เข้าร่วมสูงสุด 500 คน นอกจากนั้นสำนักหอสมุดจัดทำถ่ายทอดสดผ่าน Facebook Live ด้วยโปรแกรม OBS จัดโดยสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยขอนแก่น

๕. ระยะเวลาที่เข้ารับการสัมมนา

วันพฤหัสบดีที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ เวลา ๐๙๐๐-๑๒๐๐ น. แบบออนไลน์ผ่านทาง Zoom meeting

๖. งบประมาณที่ใช้ในการสัมมนา

-

๗. วัตถุประสงค์ของการสัมมนา

๑. เพื่อให้ทราบถึงการพัฒนาารูปแบบการให้บริการเกี่ยวกับห้องสมุดแบบใหม่ในช่วง COVID-19
๒. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเห็นว่าห้องสมุดจะอยู่อย่างไรกับวิถีชีวิตในแบบ new normal

๓. เพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงานต่อไป

๘. สรุปเนื้อหาสาระของการสัมมนา

๑. นางวนิดา ศรีทองคำ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ “ความท้าทายจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 กับห้องสมุด มองถึงการพัฒนา Open Access ต่างๆ ที่ห้องสมุดยังไม่สามารถนำออกให้บริการต่างๆ ได้ เนื่องจากปัญหาในเรื่องของทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมาย และแนวทางกฎหมายที่ถูกต้อง การตีความเรื่อง fair use นอกจากนั้น จะเห็นว่าเรายังไม่มี single database ของงานวิจัยระดับประเทศ หรือ big data เกี่ยวกับงานวิจัย ผลการทดลองเพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลให้กับนักวิจัยได้ใช้งานข้อมูลอย่างรวดเร็วและยังมองว่าห้องสมุดควรเป็นผู้ทำหน้าที่รวบรวมเรื่องราว ประวัติวัฒนธรรม ขององค์กรในรูปแบบของคลังความรู้แบบเปิด เพื่อเปิดให้ทุกคนเข้าถึงข้อมูลได้”

๒. นางสาววราภรณ์ พัฒนเกียรติพงศ์ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ “ความท้าทายคือ การใช้เทคโนโลยีและสื่อสังคมออนไลน์ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ามากที่สุดทั้งในด้านการบริหารจัดการบริการห้องสมุดและพัฒนาบุคลากร เพื่อการทำงาน WFH อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการจัดการบริการ Open Access อย่างไรให้เกิดประโยชน์จากผู้ใช้งานมากที่สุด ในเชิงของการเข้าใช้พื้นที่ห้องสมุด คงต้องมาดูเรื่องการจัดการด้านการรักษาระยะห่างของผู้ใช้ ด้วยการจำกัดจำนวนคนเข้าใช้ห้องสมุด การจัดการที่นั่งอ่านมากยิ่งขึ้น สถานการณ์โรค COVID-19 เป็นโอกาสในการส่งเสริมสุขภาพของบุคลากร และผู้ใช้บริการมากขึ้น จนปัจจุบันจะเห็นว่าตอนนี้บุคลากรและผู้ใช้บริการจะใส่หน้ากากอนามัยจนกลายเป็นกิจวัตรประจำวัน”

๓. รศ.ดร.ปัญญาธิกร งามศรีตระกูล ผู้อำนวยการ สำนักทรัพยากรการเรียนรู้คุณหญิงหลง อรรถกระวีสุนทร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ “จากสถานการณ์การระบาดของโรค COVID-19 มองภาพการพัฒนาห้องสมุดไปถึงการเป็น true digital Library แต่ไม่ควรจะเป็นต่างคนต่างทำ ควรจะผนึกกำลังห้องสมุดทั้งประเทศ ยิ่งหากมีการพัฒนาระบบให้เป็นระบบเดียวกันจะดีมาก ยกตัวอย่างเช่น archive.org ที่เรียกตัวเองว่าเป็น Open Library ให้บริการทั้งโลก คุณอยู่ที่ไหนในโลก ถ้ามีอินเทอร์เน็ตก็เข้าไปอ่านได้ จึงอยากให้ห้องสมุดของไทยมาผนึกกำลังกัน มาทำบริการร่วมกัน ไม่อยากให้คิดเฉพาะแห่ง อยากให้คิดแบบ Think Globally at Locally ในส่วนภาคการทำงานของเจ้าหน้าที่ห้องสมุดสนับสนุนแนวทางการทำงานเป็นกะ การจัดแบ่งชุดเพื่อหมุนเวียนคนทำงานภายในห้องสมุด เพื่อลดความเสี่ยงหากเกิดสถานการณ์ระบาดของโรคในอนาคต ส่วนความท้าทายของห้องสมุดที่ต้องปรับคือตัวเองโดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพด้าน IT ให้มากขึ้น บรรณารักษ์ต้องพัฒนาทักษะด้าน IT ให้เข้มข้นขึ้น ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ด้าน IT ต้องทำความเข้าใจงานห้องสมุดและเข้ามาสนับสนุนงานตรงนี้มากขึ้น และจะหาอะไรที่จะผนึกกำลังห้องสมุดทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มศักยภาพและอำนาจการต่อรองในด้านต่างๆ นอกจากนั้นสิ่งที่มองข้ามไม่ได้เลย คือเรื่องกฎหมายลิขสิทธิ์ ที่ห้องสมุดอาจจะตีตรงไม่แตก ยังมีหลายอย่างที่คลุมเครือ ต้องอาศัยการตีความ เช่น Fare use ห้องสมุดต้องมาเรียนรู้และศึกษาอย่างจริงจังว่ากฎหมายลิขสิทธิ์อนุญาตให้ทำอะไรได้บ้าง”

๔. ดร.รุจเรขา วิทยาวุฑฒิกุล อดีตผู้อำนวยการหอสมุดและคลังความรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล “ประสบการณ์จากการเผชิญกับโรค COVID-19 คิดว่า ทุกอย่างต้องมีความชัดเจน ในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะการจัดการเพื่อการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่า ไม่ตื่นตระหนก ไม่ว่าจะ เป็น เจลแอลกอฮอล์ น้ำยาทำความสะอาด และการทำความเข้าใจให้ความรู้แก่บุคลากรภายในห้องสมุด การเปลี่ยนแปลงการทำงานต่างๆ ให้สามารถทำงานที่บ้านได้ ในขณะที่บริการห้องสมุดทุกอย่างต้องเปลี่ยนให้เป็น mobile device การพัฒนาบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนออนไลน์ของมหาวิทยาลัย โดยเชื่อว่าต่อไปจะมีไวรัสที่รุนแรงมากขึ้น ฉะนั้นการรักษาสุขภาพอนามัย จะกลายเป็นเรื่องปกติ ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้เข้าใช้บริการ “

๕. ผศ.เอกรินทร์ ยลระบิล ผู้อำนวยการหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กล่าวว่าทางมหาวิทยาลัยได้สร้าง Agenda ไว้ ๓ ข้อ

๑) Before Covid-19 -การพัฒนาบริการสู่ความเป็นเลิศ โดยมีผู้ใช้บริการเป็นศูนย์กลาง เช่น ยกย่องคุณค่าทรัพยากรสารสนเทศ เป็นผู้นำเครือข่ายในระดับชาติ และขยายความร่วมมือในระดับนานาชาติ และขับเคลื่อนองค์การสู่ความเป็นสากล อย่างยั่งยืน

๒) OKRs in Covid-19 ครั้งที่ ๑-๓

๓) What's next หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์วางแผนที่จะให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ให้มากขึ้น เพื่อสนองพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้รับบริการ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ เช่นในช่องทาง Library Channel-Youtube, Facebook, Watch, IG TV Podcast Content-บริการของห้องสมุด, Digital Literacy, ทีวีวิชาพื้นฐาน TU, ความรู้ทั่วไป

๖. ดร.มลิวลีย์ ประดิษฐธีระ ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยรังสิต การเตรียมรับมือสถานการณ์ COVID-19 โดยมีมาตรการและแนวทางการระบาดของ COVID-19 เริ่มขยายขอบเขตและมีผลกระทบในวงกว้าง สิ่งที่หอสมุดดำเนินการ เช่น ยกเลิกแผนการศึกษาดูงานห้องสมุดสีเขียวในประเทศ ได้หวั่น ขอลើงการเยี่ยมชมงานห้องสมุดและสำนักงานสีเขียวของห้องสมุดไปก่อนจนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย ยกเลิกโครงการที่มีการจัดกิจกรรมให้ผู้คนมาอยู่ร่วมกัน เช่น การส่งเสริมการอ่าน การอบรมต่างๆ และขอปิดบริการห้องอ่าน/ห้อง Study room 24 ชั่วโมง/ห้องบริการอินเทอร์เน็ตและสื่อสตัทพ์

ส่วนมาตรการลดความเสี่ยงจากการระบาด เช่น จัดการทำความสะอาดใหญ่ และพ่นยาฆ่าเชื้อโรคทั้งอาคาร กำหนดมาตรการการเข้าอาคาร วัตถุอันตราย ล้างมือด้วยเจลแอลกอฮอล์ บุคลากรตัดเย็บหน้ากากอนามัยจากผ้า แจกให้ผู้ใช้บริการ และการปรับวิธีและช่องทางการบริการ โดยปรับบริการ วิธีการ ช่องทาง บริการโดยมุ่งการให้บริการผ่านระบบออนไลน์ของสำนักหอสมุดเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรค COVID-19 เช่น บริการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดผ่านเว็บไซต์ บริการตอบคำถามช่วยการค้นคว้าด้วยช่องทางทางออนไลน์ บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ และบริการยืมระหว่างห้องสมุด TU -Thaiput (ให้บริการเฉพาะรูปแบบดิจิทัลเท่านั้น) ส่วนบุคลากรและการปฏิบัติงาน โดยให้มีการทำงานจากที่บ้าน ภารกิจหลัก ภารกิจรอง ภารกิจร่วม ภารกิจอื่นๆ โดยจัดทำบันทึกการปฏิบัติงานรายบุคคล และบทเรียนเพื่ออนาคต New Normal โดยทบทวนและวางแผนการบริการ วิถีปกติใหม่/ภาวะปกติใหม่ ได้แก่ รูปแบบทรัพยากรสารสนเทศและความรู้ รูปแบบบริการและวิธีการให้บริการ พฤติกรรมการใช้ห้องสมุดและสารสนเทศ วิธีการเรียนรู้ การจัดห้องสมุด เป็นต้น

๗. รศ.ดร.อมร เพชรสม ผู้อำนวยการสำนักงานวิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย “ในส่วนของจุฬาฯ มองถึงการพัฒนาบริการออนไลน์มากขึ้น การพัฒนาทรัพยากรในรูปแบบออนไลน์และโครงการหนึ่งที่ดำเนินการก่อนหน้านี้คือ Unman Library ซึ่งก่อนหน้านี้หยุดชะงักไปพักหนึ่ง แต่ตอนนี้เริ่มดำเนินการแล้ว คาดว่าจะสามารถเปิดให้บริการได้ช่วงเดือนสิงหาคมนี้ ฝากให้ทุกคนในห้องสมุดมองไปถึงข้างหน้า ห้องสมุดและบุคลากรในห้องสมุดจะอยู่อย่างไรกับวิถีชีวิตในแบบ new normal ที่เกิดขึ้น เพื่อไขว่คว้าโอกาส โดยเฉพาะการพัฒนาแบบบริการแบบใหม่ที่คุ้มค่าที่สุด การให้บริการทรัพยากรออนไลน์ ในภาคของเจ้าหน้าที่ห้องสมุด มองถึงการทำงานที่บ้าน การปรับรูปแบบการทำงานเต็มเวลา เป็นกะ แทน และน่าจะเป็นโอกาสอันดีของบุคลากรที่จะได้พัฒนาทักษะทั้ง reskill และ upskill อย่างไรก็ตาม ยังคาดหวังที่จะเห็นห้องสมุดแต่ละแห่งเกิดความร่วมมือกันมากขึ้น เพื่อการแบ่งปันและสนับสนุนส่วนต่างๆ ไปด้วยกัน”

๙. ปัญหาอุปสรรคในการสัมมนา
ไม่มี

๑๐. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสัมมนา

ต่อตนเอง

-ทำให้เราได้เรียนรู้และปรับตัวเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ช่วงโควิด มีการรักษาความสะอาดและมีมาตรการในการป้องกันเพื่อไม่ให้เกิดโรค ไม่ว่าจะต่อตนเองหรือผู้อื่นทำให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องทั้งในการทำงานและการดำเนินชีวิตประจำวัน

ต่อหน่วยงาน/มหาวิทยาลัย

-ปรับวิธีการการทำงานด้านการบริหารจัดการ ด้านการบริการ โดยปรับวิธีการ ช่องทางการบริการ โดยมุ่งการให้บริการผ่านระบบออนไลน์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 รวมทั้งช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานผ่านและสำเร็จไปได้ด้วยดี

๑๑. เอกสารหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๒. สำเนาประกาศนียบัตร/วุฒิบัตร ที่ได้รับจากการประชุม/ฝึกอบรม/สัมมนา/ศึกษาดูงาน

-

๑๓. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ อื่น ๆ

-

(ผู้รายงาน).....

(ว่าที่ร.ต.หญิงนิธิมา แก้วมณี)

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาชั้นต้น

.....
.....
.....
.....

(ลงชื่อ).....

(อาจารย์ ดร. กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์)

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓